

[Tyroll]

cessen skyldes hårdt fysisk arbejde, ensformigt arbejde. Desuden skyldes den, at de ældre arbejdere har en svagere placering på arbejdsmarkedet. Hvis man ser på nogle tal fra 1977 for de 60-66-åriges placering på arbejdsmarkedet, er der kun 38 pct. af de ufaglærte og 47 pct. af de faglærte, der havde stabilt arbejde, og det er selvfølgelig ting, der forstærkes, efterhånden som krisen udvikler sig, så disse procenter har nok bevæget sig i nedadgående retning. Det er de forhold, der bliver budt, og selvfølgelig er der under sådanne ustabile forhold for den ældre arbejdskraft tale om, at man presses over mod en efterlønsordning.

Man snakker om, at det er et urealistisk forslag, men det, der er urealistisk, er åbenbart, at der rent faktisk er en arbejdskraftreserve til stede hos de ældre; det er rent faktisk sådan, at ikke alle ønsker en konsekvent tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, men der er adskillige, der ønsker at opretholde en vis form for arbejde. Det har også været markeret gennem forskellige undersøgelser, der er lavet af socialforskningsinstituttet, og det synes jeg nok er væsentligt at tage med i betragtning, når man ser, hvordan man fra socialdemokratiets side i forbindelse med andre lovforslag mener, at de 67-årige skal fratages ret til arbejdsløshedsunderstøttelse. Man presser altså de langtidsledige ældre ud af arbejdsmarkedet og over på efterløn. De fik ingen valgmuligheder reelt.

Det, der er behov for, og det, der kunne bevirke, at den arbejdskraftreserve, der er til stede blandt de ældre arbejdere, blev anvendt, er, at man fik en adgang til en mere fleksibel arbejdstid, lettelser i arbejdstempoet og lettelser i fysiske og psykiske belastninger. Her kunne der mageligt gøres en indsats, og herigennem ville man kunne bruge nogle resourcer, som man altså ikke er interesseret i at bringe i anvendelse i dette samfund, fordi man har konstateret, at arbejdsgiverne ikke har brug for så megen arbejdskraft. De smider folk ud af arbejdsmarkedet og over i arbejdsløshed, og derfor må vi hellere sortere de ældre fra og fjerne deres muligheder for at få beskæftigelse på arbejdsmarkedet. Det er jo den vej, man har valgt fra socialdemokratiets side.

Men hvis man gør op, hvem der egentlig ønsker arbejde, kan man anslå, at det i alt blandt de ældre fra 60 år og fremefter vel er

ca. 150.000, som ønsker arbejde af et eller andet omfang, og hvis man tager et snit på det, vil det nok sige, at der i alt ville være 3 mill. arbejdstimer, som kunne komme i anvendelse, hvis man ikke havde kasseret disse ældre arbejdere. Jeg synes nok, at den værdiproduktion, der ville være tale om i forbindelse med den glidende tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, er værd at tage med i betragtning, og derfor vil jeg da også sige, at vi i VS ser vores forslag som en opfordring til at fremskaffe arbejdspladser til de ældre, til at tilrettelægge en politik for de ældre i det hele taget på arbejdsmarkedet og en udfordring til det profitmotiv, som er styrende for aktiviteterne på arbejdsmarkedet for øjeblikket. Fordi profitten formodes at være højere ved yngre arbejdskraft, er det netop de ældre, man forsøger at sparke ud af arbejdsmarkedet. Det er også en udfordring til de øgede fysiske og psykiske krav, som man stiller under krisen, hvor man mener at kunne vælge og vrage mellem de arbejdsløse og optrappe kravene og derigennem også sparke de ældre ud af arbejdsmarkedet.

Spørgsmålet er vel også, hvilke muligheder der egentlig er, og hvordan klassesamfundet fremtræder på dette område. Undersøgelser viser jo klart, at de selvstændige erhvervsdrivende har økonomiske muligheder for, fordi andre arbejder for dem, at foretage en glidende tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. De har deres egen ret til at lede og fordele arbejdet, mens det samme ikke er tilfældet for de ældre. Mange bliver jo presset ud, fordi de ikke kan sørge for selv at ordne deres arbejdsforhold, at fordele arbejdstiden, tilrettelægge den, så den passer dem, og nedsætte de fysiske og psykiske krav i arbejdssituationen. Her fornægter klassesamfundet sig absolut ikke.

Hvis man ser på de sundhedsmæssige forhold for de ældre, er det sådan, at 35 pct. af de større selvstændige har både et godt helbred, flere end 2 værelser pr. person i husstanden og aktier og obligationer til over 5.000 kr., og de er ikke ensomme i deres sociale situation, mens man må sige, at der kun er 2 pct. af arbejderne, der er i den samme situation. Netop for de 2 pct. er problemerne selvfølgelig ikke så store, men for de øvrige i den ældre arbejderklasse er der adskillige problemer forbundet med den måde, man kasserer de ældre på her i samfundet.